

för de kommunala förvaltningarna
ÖRKELLJUNGA KOMMUN

version 22 jan 2004

Innehållsförteckning

Bakgrund	Sida 3
Strategi	
Kommunens övergripande policy	4-6
Planering	
Konsumtion	
Transporter	
Energi	
Avfall	
Kemikalier	
Utbildning	
Miljöledningssystem för kommunens verksamheter	7
Arbetsprocess	
Miljöutredning	
Miljömål/handlingsplan	
Miljöbokslut/revision	
Tips om miljöåtgärder	8
Konsumtion	
Transporter	
Energi	
Avfall	

Bakgrund

Världens länder och folk fick ett gemensamt uppdrag vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro i juni 1992. Uppdraget kan sammanfattas i en uppmaning att arbeta för en hållbar samhällsutveckling.

Handlingsprogrammet agenda 21 ger mål och riktlinjer för att uppnå en hållbar utveckling genom att utrota fattigdom och hoten mot miljön. Riktlinjerna har formen av rekommendationer och är inte juridiskt bindande men innebär ändå en kraftfull uppfordran till handling av de stater och organisationer som deltog i konferensen.

En hållbar samhällsutveckling bygger på principen att vad som utvinns ur naturen ska användas, återanvändas, återvinnas och slutligen tas om hand utan att skada naturen. Detta ska ske med minsta möjliga förbrukning av naturresurser.

En hållbar utveckling förutsätter ett kretslopptänkande. Ett sätt att definiera kretsloppssamhället är utifrån de fyra systemvillkoren:

- * Uttag av ändliga resurser måste minimeras.
- * Utsläppen av svårnedbrytbara ämnen skall upphöra.
- * De fysiska förutsättningarna för naturens kretslopp måste bevaras.
- * Uttaget av förnyelsebara resurser får inte vara större än nybildningen.

Strategi

Denna miljöpolicy har begränsats till att huvudsakligen omfatta de kommunala verksamheterna och kallas därför inte Agenda 21-dokument. Insatser i förhållande till icke-kommunal verksamhet kan av resursskäl för närvarande inte prioriteras. Agerandet från olika kommunala verksamheter kommer dock att vara betydelsefull som normbildning.

Kommunfullmäktige har även i fortsättningen ett övergripande ansvar för Agenda 21-frågorna i hela Örskelljunga kommun.

Kommunens övergripande policy

Planering

All planering inom Örkelljunga kommuns förvaltningar ska sträva efter

- * att vi skyddar människors miljö och hälsa, vilket innebär att vi inte släpper ut föroreningar som skadar eller överstiger naturens förmåga att ta hand om eller bryta ner,
- * att vi hushållar med naturresurserna, vilket innebär att vi begränsar vår användning av energi, råvaror och andra resurser,
- * att vi värnar om naturens förmåga att skapa nytt, vilket innebär att vi inriktar oss på användning av förnyelsebara naturresurser.

Konsumtion

Miljömärkning är ett hjälpmedel för att välja de minst miljöbelastande produkterna i varuutbudet. Ökad efterfrågan på miljömärkta produkter leder i sin tur till att företagen stimuleras till att vidareutveckla produkter som begränsar påverkan på hälsa och miljö.

- * Kommunen ska vid all upphandling sträva efter att köpa miljöanpassade produkter. Vid upphandling av varor och tjänster bör miljökrav alltid anges och successivt öka.

Transporter

Genom sin påverkan på både luftkvalitet, klimat och ozonskikt är transporterna ett av våra största miljöproblem. Alla parter ska därför arbeta för en effektivisering och miljöanpassning av transportsektorn.

- * Kommunen ska verka för en utbyggnad av kollektivtrafiken och ökad tillgänglighet.
- * Genom en god fysisk planering ska kommunen på sikt erbjuda ett säkert och heltäckande gång- och cykelvägnät inom tätorterna samt mellan dem-
- * Kommunen ska vid resor i tjänsten stimulera till samåkning, användning av kollektivtrafik och andra miljöanpassade alternativ.
- * Samordning av varutransporter bör ske när så är möjligt.

* Sammanträden, möten och dylikt på annan ort bör ersättas med telefon- och videomöten när så är lämpligt och möjligt.

Energi

En stor del av landets energiåtgång påverkas av vårt beteende i hemmet och på arbetsplatsen. Utrymmet för besparingar är mycket stort. Bara fyra länder i världen gör av med mer el per person och år än Sverige.

* Varje förvaltning bör inventera sin energiförbrukning och planera åtgärder för att minska den.

* Kommunen ska arbeta vidare för att minska användningen av icke förnyelsebara energikällor

Avfall

Varor och material som är farliga för naturen ska tas om hand på ett säkert sätt. Annat avfall bör om möjligt användas om och om igen i ett slutet kretslopp. På så sätt sparas naturresurser och energi.

* Varje förvaltning ska genom källsortering se till att mängden rest- och deponisopor minimeras.

* Varje förvaltning ska se till att farligt avfall tas omhand på ett miljöriktigt sätt.

* Kommunen ska på olika sätt stimulera till ökad återvinning av vårt avfall.

* Kommunen ska verka för en utveckling mot mer slutna materialflöden så att användningen av ursprungliga och icke förnybara råvaror minimeras.

Kemikalier

Kemikaliehanteringen regleras av bestämmelser i miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter. Kemikalier måste hanteras på ett säkert sätt så att skador på människor och miljö undviks.

* Kommunen ska verka för att minimera användningen av svårnedbrytbara kemiska ämnen t ex bekämpningsmedel, flamskyddsmedel.

* Användningen av kemikalier med farlighetsmärkning ska begränsas så långt det är möjligt.

* Vid användning av kemikalier ska användare få information om åtgärder för att skydda hälsa och miljö.

Utbildning

En grundläggande förutsättning för att kunna ändra sitt beteende är att man blir medveten om konsekvenserna av sitt handlande och möjligheterna till förändring.

* Alla anställda ska erbjudas grundläggande utbildning om kommunens miljöarbete samt få den ytterligare miljöutbildning som behövs för arbetsuppgifterna.

* Kommunens politiker ska erbjudas grundläggande utbildning om kommunens miljöarbete

* Skola och förskola ska tillse att eleverna ges goda kunskaper om åtgärder för hållbar miljöutveckling

Miljöledningssystem för kommunens verksamheter

Arbetsprocess

Denna policy ska ses som ett måldokument som utgår från Agenda 21 och som visar på kommunens viljeinriktning.

Kommunen har ett miljöledningssystem för kommunens inre miljöarbete. Systemet bygger på idén om tydliga rutiner för ett kontinuerligt förbättringsarbete.

Det första steget i miljöledningssystemet är en enkel miljöutredning. Här redovisar nämnder och styrelser hur deras verksamhet påverkar miljön ur olika aspekter och särskilt i förhållande till kommunens övergripande mål.

Nästa steg är att ta fram handlingsplan/miljömål som ska ange de förbättringar som ska vidtagas, särskilt under den treåriga budgetperioden. De föreslagna åtgärderna ska innehålla tidplan och finansiering. Processen ska följa den årliga budgeten med uppföljning och bokslut. En årlig miljörevision som leder till nya mål och till ytterligare förbättringar o s v.

Miljöutredning

Ett miljöledningssystem bör inledas med en miljöutredning. I denna tar man reda på vilken miljöpåverkan just den egna verksamheten bidrar med och varför. På arbetsplatsen bör finnas ett miljöombud, men man bör ta hjälp av så många som möjligt vid uppgiftsinsamlingen. Delaktighet är värdefull för att få miljöarbetet att fungera. Varje förvaltningschef tillser att miljöledningssystemet följs.

Miljömål/handlingsplan

Miljömålen ska vara mätbara och tidsatta åtaganden för vad som ska göras för att åtgärda miljöproblemen inom förvaltningen. Målen ska bygga på vad som framkommit i miljöutredningen och ha en inriktning som överensstämmer med de övergripande målen.

Handlingsplanen ska beskriva hur man ska gå tillväga för att uppnå de mätbara miljömålen.

Miljöbokslut/revision

Uppföljning av miljömålen görs i samband med tertial- och årsbokslut. Det bör tydligt framgå om och hur man lyckas uppnå de uppsatta målen för året. I samband med det årliga budgetarbetet leder revision och nya miljöutredningar fram till nya miljömål o s v. På så sätt är processen av ständiga förbättringar igång.

Tips om miljöåtgärder

Konsumtion

- Handla om möjligt närproducerade varor och undvik varor som åkt lång väg.
- Köp strömsnåla maskiner (t ex ”eloff”-märkta).
- Välj miljöanpassade produkter
- Prioritera varor med kvalitet och lång hållbarhet. De är ofta lättare att ta om hand som avfall.
- Överväg behovet före ett köp och försök hyra produkter som används sällan.
- Använd flergångsmaterial och undvik engångsmaterial.

Transporter

- Låt bilen stå så ofta som möjligt.
- Gå, cykla, åk tåg och buss, undvik flyg.
- Vid bilkörning; Kör mjukt och minska bränsleförbrukningen med 10-30% (Eco-driving).
- Respektera tomgångsförbudet - max 1 minut.
- Undvik korta körsträckor, en kall katalysator renar inte avgaserna.
- Använd motorvärmare, det minskar motorslitaget och bränsleförbrukningen.
- Håll rätt lufttryck i däcken, det kan minska bränsleåtgången 5%.
- Använd miljöanpassade bilvårdsmedel

Energi

- Sänk temperaturen i lokalen, särskilt när den är tom. Varje grad spar 5 %.
- Vädra med tvärdrag i max fem minuter, istället för att ha fönster på glänt hela dagen.
- Släck onödig belysning och byt till lysrör eller lågenergilampor. Installera gärna närvarostyrd belysning.
- Täta läckande vattenkranar.
- Begränsa varmvattenförbrukningen.

Avfall

- Sortera ut återvinningsbart avfall och begränsa mängden deponisopor.
- Prova att klara er med mindre behållare för sopor.
- Lämna farligt avfall på återvinningsgården eller via NSR, Helsingborg.
- Ersätt farliga produkter med miljöanpassade.
- Lämna utgallrade, användbara inventarier till återanvändning.
- Allting sprids, ingenting försvinner - så begränsa utsläppen.

